

Studieplan i pedagogikk med vekt på spesialpedagogisk og sosialpedagogisk arbeid.

Årsstudium i spesialpedagogikk og sosialpedagogikk. Studiet kan erstatte 1. året i høgskolens bachelorgrad i pedagogikk/spesialpedagogikk.

Spesialpedagogikk og sosialpedagogikk er læren om oppdragelse og undervisning rettet mot mennesker som ikke har tilfredsstillende utbytte av det allmenne undervisningstilbudet. I dette studiet er hovedfokuset rettet mot relasjonelle forhold som grunnlaget for å forstå hvilke utfordringer som man står ovenfor. Dette studiet henter kunnskap og synspunkter fra en rekke ulike vitenskaper som for eksempel filosofi, psykologi, sosiologi, biologi og historie. Faget har både en teoretisk og en praktisk side, og handler om hvordan de store samfunnsoppgavene som oppdragelse, opplæring, undervisning og utdanning påvirkes av individuelle, politiske, sosiale, økonomiske og verdimessige betingelser. Et sentralt spørsmål i dette studiet er hva som påvirker mennesker gjennom læring, utvikling, sosialisering, oppdragelse, undervisning, opplæring og rådgiving. Studiet fokuserer spesielt på vilkårene for oppvekst og opplæring.

Formålet med studiet er at studentene skal tilegne seg:

- Innsikt i spesialpedagogisk teori og metode.
- Innsikt i sosialpedagogisk teori og rådgiving
- Oppvekst- og opplæringsvilkår, og spesielt i den funksjonen som relasjonelle forhold har på undervisning og utdanning.
- Kunnskap om mennesker med særskilte problemer sin posisjon innenfor organisert pedagogisk virksomhet
- Forutsetninger for og øvelse i å legge fram grunngitte vurderinger av undervisnings- og utdanningsspørsmål knyttet til inkluderings- og marginaliseringsprosesser innen et demokratisk samfunn.
- Et handlingsorientert faglig engasjement

Læringsutbytte:

Faglig kunnskap

- Studentene skal tilegne seg fagkunnskap og kjenne sentrale teorier innen spesialpedagogikk og sosialpedagogikk.
- Studentene skal kjenne til relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdene, og kunne søke etter, analysere og vurdere dette kritisk.

- Studentene skal utvikle en selvstendig og kritisk holdning til opplæring og undervisningssituasjonen og til den rollen som spesialpedagogikk og sosialpedagogikk spiller i samfunnet.
- Studentene skal kunne gjøre rede for grunnlagstenkningen og sentrale problemstillinger innenfor disse fagområdene.
- Studentene skal kunne oppdatere seg om sentral kunnskap innenfor spesialpedagogikk og sosialpedagogikk.

Ferdigheter

- Studentene skal kunne trekke linjer fra pedagogisk tenkning til praksisfeltet i skriftlige arbeider gjennom studiet.
- Studentene skal kunne anvende relevant teori for å vurdere konsekvensene av endrede samfunnsbetingelsers innvirkning på barn og unges oppvekst og utdanning.
- Studentene skal kunne vurdere implikasjonene av ulike relasjoners påvirkning på barn og unges oppvekst og læringsmiljø.
- Studentene skal kunne vurdere å reflektere over egne og andres arbeid og bruke rådgivning aktivt for å fremme læring og faglig utvikling.

Kompetanse

- Studentene skal ha innsikt i faglige problemstillinger knyttet til forholdet mellom samfunn og utdanningssystem og organisasjoner
- Studentene skal kunne drøfte og vurdere hvordan det legges til rette for læring og utvikling for utsatte grupper av mennesker. De skal kunne presentere kjerneinnhold i faglitteraturen skriftlig.
- Studentene skal ha innsikt i hvilke faktorer som kan være avgjørende for målsetting og valg av framgangsmåte i undervisningssituasjoner.
- Studentene skal kunne arbeide med en problembasert tilnærming til fagstoffet.

Hvem passer studiet for?

Studiet passer for deg som ønsker en grunnleggende innføring i spesialpedagogikk og sosialpedagogikk og eventuelt undersøker om videre studier i pedagogikk, samfunnsvitenskaplige fag eller lærerutdanning er noe å gå videre på. Studiet kan erstatte årsenheten i pedagogikk ved Høgskolen i Lillehammer og dermed gi innpass til et BA studium i pedagogikk eller spesialpedagogikk.

For de fleste studenter som tar sikte på å oppnå en akademisk grad innenfor samfunnsfag ved universiteter og høyskoler, vil årsstudiet kunne inngå som en naturlig del i en større faglig sammenheng. Studenter innenfor andre fagområder (humanistiske fag, naturvitenskap, teknikk osv.) kan også ha utbytte av et årsstudium i spesialpedagogikk og sosialpedagogisk arbeid.

Som enkeltstående studium i forhold til et arbeidsmarked passer dette studiet spesielt godt for personer som ønsker å jobbe, eller som jobber innenfor:

- Helsesektoren som blant annet miljøarbeider, aktivitør, barne- og ungdomsarbeider m.m.
- Skolesektoren som blant annet assistenter, ansatte ved SFO og barnehage.
- Ansatte og frivillige i ulike organisasjoner

- Som grunnleggende tilleggsutdannelse for lærere og førskolelærere.

Oppbygging og organisering:

Studiet er bygd opp rundt fire studiemoduler som hver er inndelt i fem studieenheter. Her foreleses det direkte over pensum, men studenten oppfordres til å betrakte forelesninger og arbeidskrav som bidrag til å kaste lys over spesialpedagogiske og sosialpedagogiske problemstillinger i en videre samfunnssammenheng. Målet er at studentene skal tilegne seg kompetanse i å analysere og vurdere faglige spørsmål og problemstillinger, samt evne til å sette dette i en praktisk ramme.

Modul (a 15 stp)	Studieenheter
Studiemodul 1: Spesialpedagogisk arbeid	Studieenhet 1: Hva er spesialpedagogikk?
	Studieenhet 2: Spesialpedagogisk historie
	Studieenhet 3: Marginaliseringsprosesser i samfunnet
	Studieenhet 4: Et inkluderende samfunn
	Studieenhet 5: Spesialpedagogisk teori
Studiemodul 2: Sosialpedagogisk arbeid	Studieenhet 1: Innføring i sosialpedagogikk
	Studieenhet 2: Sosialiseringshistorie
	Studieenhet 3: Sosialiseringsprosesser: Samspill i familien, skolen og nettverket
	Studieenhet 4: Barn og unges oppvekst vilkår
	Studieenhet 5: Flerkulturell pedagogikk
Studiemodul 3: Læringsvansker	Studieenhet 1: Språk og kommunikasjonsvansker
	Studieenhet 2: Lesevansker og skrivevansker
	Studieenhet 3: Matematikkvansker
	Studieenhet 4: Sosiale og emosjonelle vansker
	Studieenhet 5: Minoritetsspråklige vansker
Studiemodul 4: Rådgiving og veiledning	Studieenhet 1: Innføring i veiledningspedagogikk
	Studieenhet 2: Rådgiver og veilederrollen: Modeller og metoder.
	Studieenhet 3: Sosialpedagogisk veiledning: Veiledning på individnivå
	Studieenhet 4: Kommunikasjon og gruppeprosesser: Veiledning i grupper
	Studieenhet 5: Utviklings- og endringsarbeid i organisasjoner.

EMNEBESKRIVELSER:

Modul I: Spesialpedagogisk arbeid (15 stp)

Studieenhet 1 "Hva er spesialpedagogikk"

Beskrivelse av innholdet og formål:

Denne studieenheten fokuserer på forskjellen mellom spesialpedagogikk og allmennpedagogikk. Gjennom studieenheten skal studentene få innsikt i spesialpedagogikkens

grunnlag og fokusområder innenfor dagen samfunn. Etter endt studieenhet skal studentene kunne:

- Skillet mellom allmennpedagogikk og spesialpedagogikk.
- Grunnlaget for spesialundervisning
- Spesialundervisningens organisering og posisjon i skolen.
- Spesialpedagogens mulige arbeidsområder i samfunnet.

Studieenhet 2. Spesialpedagogisk historie

Beskrivelse av innholdet og formål:

Gjennom denne studieenheten skal studentene gjennomgå grunnlinjene i den spesialpedagogiske historien fram til vår tid. I tillegg skal studentene få innsikt i dominerende holdinger til mennesker med funksjonshemninger i ulike tidsperioder. Etter endt studieenhet skal studentene kunne:

- Hovedtrekkene i norsk spesialpedagogisk historie.
- Ut fra historiske linjer, forstå sammenhengen mellom holdinger til funksjonshemmede mennesker og generelle utviklingstrekk i samfunnet.

Studieenhet 3 - "Marginaliseringsprosesser i samfunnet"

Beskrivelse av innholdet og formål:

Under dette emne arbeides det med påstanden om at vi som en følge av vår samfunnsstruktur har etablert systemer som marginaliserer og ekskluderer ulike grupper mennesker fra samfunnsdeltagelse. Innholdet i studieenheten vil presentere teoretiske perspektiver på dette og eksempler på marginaliseringsprosesser. Etter endt studieenhet skal studenten kunne:

- Kritikken mot spesialskolesystemet
- Beskrive kritikken mot spesialpedagogikken som en profesjon som marginaliserer ulike grupper mennesker.
- Forstå problemet knyttet til det patologiske perspektivet innen spesialpedagogikken.
- Gi eksempler på marginaliserende prosesser i samfunnet generelt.

Studieenhet 4 – "Et inkluderende samfunn"

Beskrivelse av innholdet og formål:

Målsetningen om å skape et inkluderende samfunn er utgangspunktet for denne studieenheten. En inkluderende skole/barnehage og spesialpedagogikkens rolle i forhold til disse institusjonene er sentrale arbeidsområder. Etter endt studieenhet skal studenten kunne:

- Definere hva som menes med et inkluderende samfunn
- Ha kjennskap til den sosiale modellen innen spesialpedagogikken
- Ha en forståelse av hva som kjennetegner en inkluderende organisasjon

Studieenhet 5 – ”Spesialpedagogisk teori”

Beskrivelse av innholdet og formål:

I denne studieenheten vil hovedfokuset rettes mot det teoretiske grunnlaget for spesialpedagogisk aktivitet i forhold til målsetningen om et inkluderende samfunn og ønsket om å redusere marginaliseringsprosessene i samfunnet. Spesialundervisning vil her fungere som et hovedeksempel på hvordan man kan gjennomføre spesialpedagogisk arbeid i dagens samfunn. Etter endt studieenhet skal studenten kunne:

- Gjøre greie for hvordan spesialpedagogikken kan fungere innenfor et inkluderende samfunn
- Forstå prinsippet bak tidlig intervensjon
- Se sammenhenger mellom politiske målsetninger og spesialpedagogisk praksis

Modul 2: Sosialpedagogisk arbeid 15 studiepoeng

Studieenhet 1 – ”Innføring i sosialpedagogikk”

Beskrivelse av enheten:

Studieenheten vil gi en generell innføring i sosialpedagogikk.. Enheten skal gi en innføring i sentral begrepsbruk innenfor det sosialpedagogiske området, og videre skape forståelse for

hva sosialpedagogisk kompetanse innebærer. Det rettes særlig fokus på forutsetningene for å drive pedagogisk virksomhet.

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Oversikt over sentrale begrep innenfor det sosialpedagogiske feltet
- Oversikt over tema som angår sosial og faglig utvikling i familie, skole/barnehage, nærmiljø og arbeidsliv og relasjonene mellom disse aktørene
- Innsikt i arbeid med mennesker ut fra en helhetlig og problemløsende forståelse

Læringsutbytte:

- Kjennskap til grunnleggende sosialpedagogiske begrep
- Redskaper for å forstå barn og unges situasjon i et skiftende samfunn
- Kjennskap til sosialpedagogikk som arbeidsfelt
- Evne til å gjenkjenne og vurdere i sosialpedagogiske temaer med særlig fokus på eget arbeidsområde/egen yrkespraksis
- Ha tilegnet seg ferdigheter i å arbeide problembasert.

Studieenhet 2 – ”Sosialiseringshistorie”

Beskrivelse av innholdet

Enheten er konsentrert om sentrale begreper som oppdragelse, sosialisering og utdanningssystemet som system, institusjon og organisasjon. Studentene skal presenteres for hovedtrekkene i barndommens historie og for skoleutviklingen i det 20. århundre

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Innsikt i og forståelse for de forhold som ligger til grunn for utforming av og endring i utdanningssystemets struktur og organisasjon og for hovedtrekkene i skoleutviklingen i det 20. århundre.
- Forståelse for og kritisk vurdering av skole- og oppvekstvilkår, bl.a. i lys av den teknologiske utviklingen.
- Oversikt over grunnlinjene i barndommens historie
- Innsikt i og forståelse for pedagogisk idéhistorie med vekt på sentrale pedagogiske ideer om oppdragelse, danning og utdanning gjennom historien

Læringsutbytte:

- Kunne trekke fram grunnlinjene i pedagogikkens historie for å forklare dagens skole- og oppvekstvilkår.
- Kunne analysere den utdanningspolitiske tenkningen i Norge ut fra pedagogiske, politiske, kulturelle og sosiale motiver.

- Være i stand til å gjenkjenne hovedtrekk og strukturer i barndommens historie og vurdere dette opp mot dagens samfunn

Studieenhet 3 – ”Sosialiseringsprosesser: Samspillet i familien, skolen og nettverket

Beskrivelse av innholdet:

Studieenheten omfatter kunnskap om barn og unges utvikling og oppvekst. Det legges vekt på å formidle kunnskap om barn og unges danning, sosialisering og identitetsutvikling i et komplekst samfunn. Tematikken er knyttet til forskjellige syn på oppdragelse og danning både innenfor samme samfunn og mellom ulike samfunn og det tas utgangspunkt i både et individperspektiv og et samfunnsperspektiv.

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Forståelse for og vurdering av sammenhengene mellom begrepene oppdragelse, sosialisering og identitet.
- Innsikt i hvordan sosialiseringprosesser og identitetsutvikling foregår, og forståelse for hvordan dette påvirkes av ulike perspektiver på verdier og oppdragelse

Læringsutbytte:

- Ha utviklet innsikt i begreper som oppdragelse, sosialisering og identitet
- Kunne sette inn tiltak for å inkludere jevnaldrende i for eksempel skole, barnehage eller andre relevante sosialiseringarenaer for barn og unge
- Kunne anvende relevant teori for å vurdere konsekvenser av endrede samfunnsbetingelsers innvirkning på sosialiseringprosessen.

Studieenhet 4 – ”Barn og unges oppvekstvilkår”

Beskrivelse av innholdet:

Studieenheten her fokus på de kulturelle uttrykk og samfunnsmessige fenomen som knyttes til barn og ungdom som grupper. Det legges vekt på å skape forståelse for hva som er særegent for barnekulturen og for ungdomskulturen, samt de prosesser som skjer i overgangen mellom disse kulturene.

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Kunnskap om hva som ligger til grunn for sosiale roller
- Kunnskap om lekens funksjon i barnekulturen og lekens betydning for læring
- Innsikt i hva som kjennetegner dannelsen og opprettholdelsen av subkulturer knyttet til ungdomsperioden
- Forståelse for prosesser rundt identitetsutvikling og kjønns sosialisering

Læringsutbytte

- Ha tilegnet seg kunnskap om hvordan barn og unge lærer og utvikler seg
- Ha utviklet evne til selvstendig refleksjon over prosessene som kjennetegner identitetsutvikling hos barn og unge og sette dette i sammenheng med egne praksiserfaringer
- Kunne reflektere over de forventninger som knytter seg til kjønn

Studieenhet 5 – ”Flerkulturell pedagogikk”

Beskrivelse av innholdet:

Studienheten tar for seg hvilke utfordringer og muligheter barn og unge har i et flerkulturelt samfunn. Det legges vekt på hvordan man kan ivareta et kulturelt mangfold på ulike læringsarenaer. Studentene vil bli presentert for ulike opplæringsmodeller og innlemmingsstrategier.

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Evne til å vurdere sosialisering i pluralistiske samfunn og reflektere over hvilke konsekvenser dette kan ha for pedagogisk arbeid.
- Evne til å vurdere de tiltak som settes i verk for å ivareta minoritetsspråklige muligheter og utfordringer
- Ha kjennskap til hvordan man kan skape gode vilkår for en flerkulturell oppvekst.

Læringsutbytte

- Gjøre rede for ulike opplæringsmodeller og mulige konsekvenser av disse.
- Kunne legge til rette for flerkulturelle møter på barn og unges oppvekstarenaer.
- Ha oversikt over lovverk og læreplaner og andre sentrale føringer, som er særlig beregnet på minoritetsspråklige.

Modul 3: Læringsvansker (15 stp)

Studieenhet 1 – ”Språk og kommunikasjonsvansker”

Beskrivelse av innholdet og formål:

Under dette emnet vil studentene få en innføring i språkets rolle i samfunnet. Mennesket som språkindivid vil her være et sentralt utgangspunkt for å forstå rollen spesialpedagogikken kan ha i forhold til mennesker som ikke har tilfredsstillende språkutvikling. Etter endt studieenhet skal studenten kunne:

- Gjøre greie for hva som kjennetegner normal språkutvikling
- Gjøre greie for hva som kjennetegner avvikende språkutvikling
- Beskrive enkelte språkvansker.

Studieenhet 2 – ”Lesevansker og skrivevansker”

Beskrivelse av innholdet og formål:

Denne studieenheten fokuserer på lese og skriveutvikling hos barn. Gjennom studieenheten skal studentene få innsikt i hva som kjennetegner lese- og skriveutviklingen og spesialpedagogikkens rolle i forhold til barn med lese- og skrivevansker. Etter endt studieenhet skal studentene kunne:

- Gjøre greie for hva som kjennetegner normal lese- og skriveutvikling
- Gjøre greie for hva som kjennetegner avvikende lese- og skriveutvikling
- Vise til enkelte tester for å avdekke lese- og skriveutvikling.

Studieenhet 3 – ”Matematikkvansker”

Beskrivelse av innhold og formål:

Gjennom denne studieenheten skal studentene gjennomgå grunnleggende teori om tallære. I tillegg skal studentene få innsikt i hvilke vansker som barn kan ha når man skal forsøke å lære mengder, volum, avstand m.m. Etter endt studieenhet skal studentene kunne:

- Gjøre greie for grunnleggende teori om matematikkvansker.

- Gjøre greie for årsakene til matematikkvanskene.
- Ha kjennskap til utredning/kartlegging av matematikkvansker.

Studieenhet 4 – ”Sosiale og emosjonelle vansker”

Beskrivelse av innhold og formål:

I denne enheten vil fokuset rettes mot mennesker som har sosiale og/eller emosjonelle vansker. Atferdsvansker i forhold til barnehage og skole vil her bli et sentralt utgangspunkt. I tillegg til individuelle vansker vil fokuset også rettes mot samfunnets rolle i forhold til denne vanskegruppen. Etter endt studieenhet skal studenten kunne:

- Gjøre greie for ulike perspektiver på sosiale og emosjonelle vansker
- Beskrive forholdet mellom individ og samfunn sett i lys av teorier omkring atferdsproblemer
- Ha kjennskap til utredning/kartlegging av sosiale og emosjonelle vansker.

Studieenhet 5 – ” Migrasjonsrelaterte vansker ”.

Beskrivelse av innhold og formål:

Studieenheten skal gi en innføring i fagfeltet migrasjonsrelaterte vansker, som omfatter kunnskaper og holdninger som trengs i arbeid med barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn, samt den pedagogiske innsikten i og konsekvensene av migrasjonsbakgrunn.

Etter endt studieenhet skal studenten:

- Ha kunnskap, forståelse og innsikt i minoritetsspråklige barns/elevs tokulturelle og tospråklige livsverden.
- Ha kunnskaper om tilrettelegging av opplæringen for minoritetsspråklige barn/elever.
- Ha kjennskap til utredning/kartlegging av minoritetsspråklige barns/elevs spesialpedagogiske behov.

Modul 4: Rådgiving og veiledning (15 stp)

Studieenhet 1 – ”Innføring i veiledningspedagogikk”

Beskrivelse av innholdet:

Studieenheten skal gi en innføring i veiledningspedagogikk med vekt på grunnleggende veiledningsteorier, bevisstgjøring omkring veilederrollen og etiske perspektiv knyttet til rådgivnings- og veiledningsvirksomhet.

Formålet er at studenten tilegner seg:

- Oversikt over og innsikt i grunnleggende veiledningsteori
- Innsikt i ulike aspekter ved veilederrollen herunder skillet mellom veiledning og rådgivning
- Innsikt i etiske perspektiver og overveielser i veilednings- og rådgivningssituasjoner.

Læringsutbytte

- Kjenne grunnleggende veiledningsteori
- Kunne forskjellene mellom veiledning og rådgivning, samt vite hvilke funksjoner disse rollene har
- Være i stand til å sette rammer og gjøre etiske vurderinger i forhold til veiledning og rådgivning

Studieenhet 2 – ”Rådgiver- og veilederrollen: Modeller og metoder”

Beskrivelse av innholdet:

Studieenheten legger vekt på å presentere ulike modeller og metoder for veiledning og rådgivning innenfor veiledningsoppgaver på det sosialpedagogiske området. Det vil særlig bli fokusert på hvordan hensikten med veiledningen vil være styrende for valg av form på veiledningen eller rådgivningen.

Formålet er at studenten tilegner seg:

- Kunnskap om ulike veiledningsmetoder og modeller
- Innsikt i hvordan veiledning og rådgivning kan legge til rette for utvikling, læring og refleksjon
- Innsikt i hvordan man kan legge til rette for å oppnå god og hensiktsmessig veiledning

Læringsutbytte

- Kunne planlegge, gjennomføre og vurdere veiledningsøkter ut fra casebeskrivelser
- Kunne anvende pedagogiske virkemidler i veiledningen

- Utvikle handlingskompetanse som veileder og rådgiver

Studieenhet 3 – ”Sosialpedagogisk veiledning: Veiledning på individnivå”

Beskrivelse av innholdet:

I denne studieenheten er det lagt vekt på å bruke didaktisk tenkning som et verktøy for å planlegge, gjennomføre og vurdere veiledning og rådgivning. Videre fokuseres det på å gi en oversikt over et veiledningsteoretisk grunnlag som særlig retter seg inn mot veiledning på individnivå. Studentene vil bli presentert eksempler fra den sosialpedagogiske rådgiverrollen i skolen.

Formålet er at studenten tilegner seg:

- Verktøy for å utvikle ferdigheter og tilegne seg kunnskaper som er nødvendige for å fungere som veileder i relasjonelle situasjoner
- Innsikt i didaktisk tenkning og hvordan dette kan brukes som verktøy til å planlegge, gjennomføre og vurdere veiledning på individnivå.
- Oversikt over et veiledningsteoretisk grunnlag som særlig retter seg inn mot individnivået

Læringsutbytte:

- Kjenne fagstoffet tilstrekkelig til å vite hva som kvalifiserer for veiledning på individ-, gruppe- og organisasjonsnivå
- Studenten skal utvikle ferdigheter, tilegne seg kunnskaper og bevisstgjøre seg holdninger som er nødvendige for å fungere som veileder på det sosialpedagogiske området
- Evne å planlegge, gjennomføre og reflektere over en veiledning gjennom didaktiske metoder.

Studieenhet 4 – ”Kommunikasjon og gruppeprosesser: Veiledning i grupper”

Beskrivelse av innholdet:

Denne studieenheten tar opp utfordringer og muligheter knyttet til veiledning i grupper. Det legges vekt på veilederfunksjonen i en situasjon der deltakerene kan dele opplevelser og erfaringer og reflektere sammen. Kommunikasjon og samspill er sentrale begrep i denne enheten.

Formålet er at studenten tilegner seg:

- Kunnskap om kommunikasjonsteori
- Kunnskap om sosialiseringsteori og samspillteori knyttet til gruppeprosesser
- Oversikt over sentrale begrep knyttet til rolletaking og sosiale nettverk

Læringsutbytte

- Kunne vite hva som kjennetegner en gruppe og kjenne igjen generelle samspillmønstre i grupper
- Kunne anvende kunnskaper om kommunikasjon og samhandling i veiledning
- Være bevisst på hvordan gruppeprosesser kan påvirke veiledning og rådgivning

Studieenhet 5 – ”Utviklings- og endringsarbeid i organisasjoner: Veiledning på systemnivå”

Beskrivelse av innholdet:

Studieenheten vil ta for seg teorier, modeller og forskning innenfor endringsarbeid på ulike områder som organisasjoner, fritid og idrett. Studentene skal få en grunnleggende forståelse for de etiske utfordringene man møter i utviklings- og endringsarbeid, og det vil særlig rettes fokus mot roller innenfor veiledning, rådgivning og ledelse. Problemområdet vil belyse ulike forutsetninger for læring og endring med særlig vekt på ulike menneskesyn og etiske perspektiv.

Formålet er at studentene tilegner seg:

- Utvikle innsikt, holdninger og refleksjonsevne knyttet til endringsarbeid for barn og unge med særskilte behov med vekt på hvordan dette påvirker deres oppvekstmiljø og utviklingspotensial
- Kunnskap om grunnleggende prinsipper i endringsarbeid
- Øvelse i å gi grunngitte vurderinger av aktuelle problem i forholdet mellom samfunn og utdanningssystem i samfunn som er under omforming.

Læringsutbytte:

- Kjenne de rammer og betingelser som endringsarbeid utføres innenfor, samt kunne anvende dette til utviklings- og endringsarbeid i organisasjoner.
- Evne til å kunne gjøre rede for hva som ligger i begrepet lærende organisasjoner og anvende en slik tenkning i en utdanningsinstitusjon eller pedagogisk organisasjon.
- Evne til å kunne drøfte ulike måter å lede pedagogiske organisasjoner på.

Arbeidsformer

Studiet er bygd opp som et fjernundervisningsstudium som hovedsakelig baserer seg på individuelt studiearbeid. Forelesningene vil være tilgjengelig via internett og studenten skal innenfor hver studieenhet fullføre et skriftlig arbeidskrav som skal godkjennes.

Følgende prinsipper legges til grunn for valg av undervisningsformer, arbeidskrav og eksamensformer:

- Erfaringslæring: gjennom å gjøre seg bevisst tidligere erfaringer og gjøre nye erfaringer med ulike former for spesialpedagogisk og sosialpedagogisk arbeid. Studentene skal settes i stand til å kunne beskrive handlinger og resultater, samt og analysere disse ut fra ulike perspektiver
- Praksisorientering: Utgangspunktet for arbeidet i studiet skal være å kunne forstå teorigrunnlaget i en praktisk sammenheng. Studentenes arbeid med og refleksjoner i forhold til arbeidskrav skal derfor også ha en sentral plass i studiet.
- Problembasert tilnærming: Studentene skal lære gjennom å arbeide med praksisnære problemstillinger. Dette innebærer at studentene eksempelvis får erfaring i å arbeide med case.
- Verdiperspektiv: Studentene skal gjennom arbeidet med studiet bli bevisste på egne normer og holdninger knyttet til læring og oppdragelse, samt kunne begrunne egne verdivalg og vurdere eget arbeid i forhold til de lover, intensjoner, planer og forskrifter som er gjeldene i undervisnings- og oppdragelsesarbeid.

Arbeidskrav:

Det utarbeides skriftlige arbeidskrav til hver studieenhet. Det skal i alt gjennomføres 20 arbeidskrav i løpet av hele studiet. Det er ingen konkrete frister for innlevering av arbeidskravet, men arbeidskravet skal være godkjent før man kan få vurdert arbeidskravet i neste studieenhet. Samtlige arbeidskrav innenfor aktuell modul skal være godkjent før man kan gå opp til eksamen.

Vurdering:

Vurderingsarbeid skal være en integrert del av studiet, og har som formål at studentene skal få tilbakemelding på egen utvikling i forhold til studiets mål.

Eksamensformer:

Hver 15 stp. modul vil bli avsluttet med en 4 t. skriftlig skoleeksamen. Skriftlig skoleeksamen arrangeres fire ganger pr. år. NKS står ansvarlig for organiseringen av eksamen, men høghskolen skal utarbeide eksamenssett.

Det gis gradert karakter fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter, og for øvrig vises det til forskrift om eksamen ved Høghskolen i Lillehammer.

Årsstudium i spesialpedagogikk og sosialpedagogikk i forhold til bachelortilbudet i pedagogikk/spesialpedagogikk:

Studiet vil kunne kvalifisere til opptak på det andre året i bachelorløpet ved Høghskolen i Lillehammer. Fullført bachelorløp vil kunne kvalifisere til opptak på master i generell pedagogikk eller spesialpedagogikk.

Faglig ansvarlig: Ingrid Tvette/Rune Sarromaa Hausstätter

Studieleder: Rune Sarromaa Hausstätter